

10. marts 2023

FM 2023/149

Jeg fremsætter hermed følgende forslag til forespørgselsdebat i henhold til § 36 i forretningsorden for Inatsisartut:

Forslag til Forespørgselsdebat om, hvad vi kan gøre for, at det bliver mere enkelt og attraktivt at opstarte og drive privat virksomhed.

(Medlem af Inatsisartut Nivi Olsen, Demokraatit)

Begrundelse

Demokraatit arbejder for at sikre den størst mulige udbredelse af de frie markedskræfter, den frie markedsøkonomi og den frie konkurrence, da vi er overbeviste om, at det tilsammen vil sikre ensartede og fair betingelser for borgere og virksomheder.

Det offentliges vigtigste opgave i den forbindelse er at skabe rammerne for en struktur, der tilgodeser den kreativitet og idérigdom, der er i samfundet i stedet for at begrænse denne med alle mulige unødvendige bureaukratiske regler. I den forbindelse er det samtidig essentielt, at vi sikrer, at de mange afgifter til erhvervslivet konstant er på et fair niveau. Afgiftsskruen må aldrig strammes så meget, at det går ud over virksomhedernes muligheder for at investere og for at skabe vækst og arbejdspladser.

De private virksomheder må og skal have mere frihed til at fokusere på deres forretningsområder, så de via konstant udvikling og innovation kan skabe flere arbejdspladser, mere vækst og dermed mere velstand.

Det er og bliver det private erhvervsliv, der skal være den helt afgørende motor for at sikre en økonomi, der gør det realistisk at tale om politisk selvstændighed.

I denne forbindelse er det ekstremt vigtigt, at vi som samfund lægger ressourcer og kræfter i at understøtte iværksætteri. Vi har brug for flere iværksættere med kreativitet og gode idéer. En god idé kan blive til en sprudlende virksomhed, der kommer hele samfundet til gavn ved skabelse af vækst og arbejdspladser. Det kræver flid og hårdt arbejde, men det er også en lærerig og personlig rejse, der kun styrker en som menneske.

I Demokraatit tror vi på, at alle kan få gode idéer og med hårdt arbejde, gå-på-mod og et innovativt tankesæt få skabt sig en levevej, der giver mening for en selv. Vi vil derfor have mere fokus på iværksætteri og på hvordan vi kan få flere mennesker til at tro på egne evner og til at tilegne sig det fornødne mod til at gøre gode idéer til virkelighed.

Desværre er det som om, at vi har indrettet vores samfund og institutioner på en uhensigtsmæssig måde i forhold til at skabe og drive en privat virksomhed. Lad mig her nævne nogle af de forhindringer, som man kan støde på, hvis man er privat erhvervsdrivende:

- Fragten ind og ud af landet er drevet af et monopol, hvilket giver høje fragtpreiser og lange leveringstider.
- Det er stort set umuligt for almindelige mennesker at sætte sig ind i alle de bureaukratiske regler vedrørende skat, dokumentation og administration. Det giver frustrationer og opgiveness samtidig med, at man uforvarende risikerer at overtræde loven. Derudover risikerer man en stor gæld, hvis man eksempelvis har misforstået en skatteregel.
- Arealtildeling foregår alt for bureaukratisk og langsomt, hvilket er med til at forsinke idéer og projekter eller i værste fald at sætte disse helt i stå.
- Henvendelser og spørgsmål til det offentlige bliver enten besvaret meget langsomt eller til tider kommer der slet ikke noget svar.
- Som hjemmehørende taber man ofte udbud til udenlandske virksomheder, fordi de påstår at kunne udføre en opgave billigere. Nogle gange ses det dog, at pågældende opgave undervejs alligevel bliver dyrere.

Disse eksempler er alle fra det virkelige liv. Men tillad mig at blive endnu mere konkret. Vi har vel alle hørt historien om autoværkstedet Nukariit i Qeqertarsuaq, der i et års tid har løbet panden mod en bureaukratisk mur i forhold til at kunne få lov til at leje eller købe en tom bygning i kommunen. Her bliver kommunen ved med at opstille forhindringer, og resultatet er desværre til skade for en lokal virksomheds ønske om at ekspandere og skabe vækst. Hertil kommer, at kommunens borgmester, der er valgt for IA, ikke kan forstå, at der er noget i vejen med kommunens håndtering af sagen¹.

Alt dette viser mig, at noget er galt. Det viser mig, at vi er nødt til fra politisk side, at gøre det mere enkelt og attraktivt at skabe og drive virksomhed herhjemme. Det gode spørgsmål er så, hvordan vi skal gøre det?

Jeg håber, at dette forslag til forespørgselsdebat kan være et længe ventet startskud til at sparke gang i forandringer på området. Jeg håber, at Naalakkersuisut og partierne kan komme med gode input til, hvad vi kan gøre. Jeg håber, at repræsentanter for det private erhvervsliv samt både arbejdsgiver- og lønmodtagerorganisationer vil blande sig i debatten og komme med input hertil.

I Demokraatit mener vi, at det bør være i vores alles interesse at skabe et stærkt og innovativt privat erhvervsliv.

Vi ser frem til at høre holdningerne hertil fra Naalakkersuisut og partierne her i Inatsisartut.

¹ "Nukariit Qeqertarsuaq ApS: Vi risikerer at lukke og slukke" - artikel på sermitsiaq.AG den 9. februar 2023